

PADOMJU KULDĪGA

Latvijas Kompartijas
Kuldīgas rajona komitejas
un Kuldīgas rajona izpildu
komitejas organs

IZNAK TRISREIZES NEDELĀ
Redakcija Kuldīgā, Ventspils ielā № 19
Tālrinis № 105
Redakcija atvērta no plkst. 9—18
Numurs maksā 15 kap.

№ 79 (1968)

Svētdien, 1957. g. 7. jūlijā

13. gads

Tikai prasmīgi organizēta sacensība dos panākumus

Gada sākumā mūsu rajona kolchozi, iesaistoties socialistiskajā sacensībā ar Ventspils rajonu, pieņēma saistības. Sacensības līgumi noslēgti gandrīz starp visiem rajona kolchoziem. Kā tad notiek socialistiskā sacensība starp kolchoziem?

Daudzu rajona kolchozu valdes un partijas pirmorganizācijas neatlaidīgi organizē saistību izpildi. Tā kolchozos Čiņa, Ždanova vārdā nosauktajā, „Imanta“, „Uzvara“ un citos sacensību rezultāti katru mēnesi tiek apspriesti lopotu un laukopju ražošanas apspriedēs. Kolchozu pirmindniekiem pasniedz valdes un partijas pirmorganizācijas ceļojošos Sarkanos karodziņus un balvas. Ieinteresējot kolchozniekus darbā, izraisot viņu iniciatīvu, kolchozi guvuši labus sasniegumus lopotu un citās saimniecības nozarēs. Piemēram, „Imanta“ uz 100 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes ieguvusi 68,4 cēt piena. Arī lopbarības sagatavošanas darbos šie kolchozi gūst panākumus.

Šajos kolchozos partijas organizācijas gādājušas par aktualas un mērķtiecīgas uzskatāmās agitācijas izveidošanu. Katru mēnesi uzskatāmi tiek rezumēti sacensības rezultāti. Kolchozu klubos un sarkanajos stūrīšos lozungi aicina izvērst vēl spraigāku sacensību par uzņemto saistību izpildi.

Dienmēž, ne visas rajona kolchozu partijas pirmorganizācijas, komunisti ievēro, ka stāties sacensībā ir tikai sākums. Pats galvenais ir organizēt uzņemto saistību izpildi, mobilizēt kolchozniekus ražamam darbam.

Kolchozos „Socialisma ceļš“, Kārļa Marksa vārdā nosauktajā, Raiņa vārdā nosauktajā un citos partijas pirmorganizācijas (sekretari bb. Stepanova, Kozjura, Budanska) socialistisko sacensību kolchozu starpā ir atstājušas novārtā. Šajos kolchozos sacensības līgumu izpildes gaita pārbaudīta kādreiz pavasarī vai arī nemaz nav pārbaudīta, par saistību izpildi nerunā ar cilvēkiem ražošanas apspriedēs, sapulcēs, uzskatāmi neparāda, kā tiek pildītas pieņemtās saistības. Tā tad viena kolchoza laudis nezina, kā strādā kolchozā, ar kuru sacensās. Vārda pilnā nozīmē tādu sacensību var nosaukt par formālu.

Raiņa vārda nosauktajā kolchozā socialistiskās sacensības rādītājā redzam, par cik procentiem kolchozā „Komunars“ izvesti organiskie mēsli, apsēti graudaugi, apstādīti kartupeļi un apsētas cukurbietes. Velti šeit meklēt rādītājus par lopbarības sagādi, piena un gaļas ražošanu un citus.

Par uzskatāmās agitācijas izveidošanu, kas parādītu sacensību starp kolchoziem maz domājušas kolchozu „Uzvaras karogs“, „Grauds“, „Brīvība“, „Sarkanais karogs“ un citu kolchozu partijas pirmorganizācijas un valdes. Šie piemēri liecina, ka ne visur partijas pirmorganizācijas vada sacensību. Par socialistiskās sacensības organizēšanu un vadīšanu, par tās uzskatāmu noformēšanu ir šogad daudz runāts partijas pirmorganizāciju sekretaru semināros, lopotu sanāksmēs, bet maz kas tiek darīts uz vietas. Par šī darba atstāšanu novārtā pirmām kārtām pārmetumus pelna MTS zonu instruktori, partijas pirmorganizāciju sekretari un kolchozu priekšsēdētāji.

Izvērst iedarbīgu socialistisko sacensību, rūpēties par tās norises uzskatāmu atspoguļošanu, panākt, lai šis gads būtu krass lūzuma gads piena un gaļas ražošanas kāpināšanā — tāds ir katras partijas pirmorganizācijas neatliekamais uzdevums.

Lopbarības sagāde sekmējas

Rosīgi pagājušajā nedēļā strādājuši lauksaimniecības arteļa „Proletarietis“ laudis. Ik dienas nodarbinot 4 plaujmašīnas, piektdien šeit pabeidza ilggadīgo zālāju un arī dabīgo plavu plauju. Tagad kolchoznieki visus spēkus velta lopbarības ieviešanai. Šajā darbā kolchozniekiem palīdz

arī Kuldīgas MTS traktorists b. Marksis ar traktoru. Lopbarība ieviesta šķūņos no vairāk nekā 50 hektāriem. Tikko pabeigta izžāvētās lopbarības ieviešana, kolchoznieki dosies uz fonda plavām Kabilē.

A. Lūks

Ventspils un Kuldīgas rajonu socialistiskā sacensība

Ventspils un Kuldīgas rajonu socialistiskajā sacensībā lopkopības produktu ražošanā 6 mēnešos gūti šādi rezultāti:

	Ventspils rajons		Kuldīgas rajons	
	(proc. no saist.)		(proc. no saist.)	
PIENS (uz 100 ha lauksaimn. izmantojamās zemes cēt)	97,9	46,6	62,5	40,6
PIENS no 1 gov. (kg)	968,2	48,3	754	44,4
CŪKGAĻA (uz 100 ha aramzemes cēt)	13	36,1	5,8	23,6
OLAS (uz 100 ha graud. sēj. gab.)	7.914	65,9	4.083	56,2

Apsveic partijas un valdības lēmumu

5. jūlija rītā lauksaimniecības arteļa „Venta“ kantori viens pēc otra ieradās kolchoznieki. Daudzi bija par radio noklausījušies PSKP Centralās Komitejas un PSRS Ministru Padomes lēmumu par lauksaimniecības produktu obligātās piegādes atcelšanu kolchozniekiem, strādniekiem un kalpotājiem, sākot ar 1958. gadu, tāpēc izvērsās dzīvas pārrunas.

— Kolchoznieki jauno lēmumu apsveica ar lielu sa-

jūsmu, — stāsta arteļa priekšsēdētājs b. Jansons.

Revīzijas komisijas priekšsēdētājs Jānis Jansons, klētnieks Jānis Garokalns, rēķinveža palīdzē Līze Dekterova un daudzi citi izsacījās, ka jaunais lēmums vēlreiz apliecina partijas un valdības rūpes par darbaļaužu materialās labklājības nostiprināšanu, skaidri parāda, ka arvien bagātāka, spēcīgāka kļūst socialistiskā dzimtene.

V. Zīle

Celtnieki par godu Oktobrim

Padomju saimniecības „Vārme“ kolektīvs, cīnoties par jauniem panākumiem lopotu, laukopībā un citās saimniecības nozarēs, iekļāvies socialistiskajā sacensībā ar Talsu rajona padomju saimniecības „Lubezere“ laudim. Savu ieguldījumu šajā sacensībā apņēmies dot arī „Vārmes“ celtnieki.

Jaunu ēku celtniecība padomju saimniecībā „Vārme“ šogad izvēsta sevišķi plaši.

Celtniecībā diendienā strādā ap pussimts cilvēku. Top trīs jaunas dzīvojamās mājas, divas pirtis, maizes ceptuve, liellopu un cūku kūti. Tuvojoties Lielās Oktobra socialistiskās revolūcijas 40. gadadienai, darbi noris sevišķi spraigi, jo daudzas jaunceltnes līdz svētkiem paredzēts nodot lietošanā.

Labi darbs sokas Arvida Šlestrupa vadītajai 10 cilvēku brigādei. Tā cēla jauno kūti 400 cūkām. Šajās dienās — apmēram divas nedēļas pirms termiņa — kūti nodeva lietošanā. Kūti iekārtota barības sagatavošanas virtuve, uzstādīta gaisa sliežu ceļi barības un mēslu transportam. Jaunajā kūtī jau pārvietotas cūkas, bet b. Šlestrupa brigāde steig-

sies palīgā dzīvojamo māju celtniekiem, jo divas dzīvojamās ēkas paredzēts nodot strādniekiem līdz Oktobra svētkiem. Viendzīvokļu ēkai, kuru cel no kokbetona ar ķieģeļu apšuvumu, stāvs uzbūvēts. Dzīvoklis sastāvēs no četrām glītām un ērtām istabām, virtuves, pieliekamajiem. Arī divdzīvokļu ēkai stāvs uzbūvēts. Šeit katrā dzīvoklī būs divas istabas, virtuve, pieliekamie, vannas istaba.

Līdz 7. novembrim, varbūt pat ātrāk, lietošanā nodos arī maizes ceptuvi un divas pirtis. Jaunajā maizes ceptuvē 24 stundās varēs izcept ap 2 tonnām maizes. Modernas būs pirtis. Vienā stundā katrā pirtī varēs nomazgāties 10 cilvēku. Jaunajās pirtīs būs arī dušu telpas.

Zutēnu nodaļā cel kūti 100 liellopiem. Līdz gada beigām arī to nodos lietošanā. Tāpat šogad vēl uzcels māju ar astoņiem dzīvokļiem.

Jaunu ēku celtniecībai padomju saimniecībā „Vārme“ šogad paredzēts izlietot ap miljonus rubļu. Tas liecina, cik lielas rūpes tiek veltītas saimniecības strādnieku sadzīves apstākļu uzlabošanai.

V. Kļava

Pārskats

par siena plaujas gaitu rajona kolchozos uz 1957. g. 5. jūliju

Kolchozs	Nopantīgtie zāļi un plavas (proc.)	Ievestie šķūņos lig. gad. zālāju un dabīgo plavu siens (proc.)
„Komunars“	97,9	57,7
„Imanta“	85,7	28,6
„Kurzeme“	83,9	31,9
„Latvijas strēlnieks“	83,8	65,0
„Uzvara“	80,4	62,5
„Kopdarbība“	78,3	44,3
„Uzvaras karogs“	75,9	62,4
Raiņa v. n.	75,9	22,4
„Grauds“	75,0	7,7
„Boļševiks“	72,5	56,3
„Padomju Latvija“	70,9	12,3
„Proletarietis“	70,8	36,9
„Abava“	70,1	40,2
„Brīvība“	65,6	18,2
Leģina v. n.	61,9	23,8
„Socialisma ceļš“	61,9	16,6
Kārļa Marksa v. n.	61,1	24,3
Molotova v. n.	60,6	34,3
„Venta“	60,0	9,0
„Sarkanais karogs“	58,0	31,9
Lisenko v. n.	56,6	29,4
„Jaunā gvarde“	51,8	29,5
„Aktivists“	48,1	15,4
Ždanova v. n.	47,5	15,1
„Traktorists“	43,1	9,4
„Čiņa“	41,0	19,4
„Leģina ceļš“	40,3	16,9
Mīčurina v. n.	39,8	25,9
„Sarkanā zvaigzne“	35,0	7,8
„Brīvības ceļš“	31,9	8,7
„Komunisma ceļš“	31,3	19,9
„Spars“	27,7	3,0

Dzelzceļnieku sasniegumi

Par godu Oktobra 40. gadadienai un Vissavienības dzelzceļnieku dienai uzņemtas saistības kļuvas par lielu mobilizējošu spēku Alsungas stacijas kolektīvam.

Maija mēnesī mūsu kolektīvs iekraušanas plānu izpildīja par 137 procentiem, izkraušanas — par 121 procentu. Par labiem panākumiem maijā mūsu kolektīvam piešķīra Jelgavas nodaļas Ceļojošo Sarkanā karogu. Labākos panākumus darbā guva stacijas dežuranti bb. Ancāns, Zaķis un citi. Vecākie pārmijnieki bb. Paulicane, Pelēcis un Jučers uztur priekšzīmīgu kārtību pārmijas.

Labāko darbinieku nosaukumu savās profesijās izcīnīja preču kasiere Gedrovska, svērēji bb. Ošiniece un Jurgilevičs.

Labākās sekmes uz šaursliežu līnijas kravas pārvadāšanā guvusi mašīnista b. Betkass brigāde, kura uztur savu lokomotīvi labā kārtībā, ved smagsvara vilcienus un ietaupa kurināmo.

Šogad mūsu kolektīvs uz Oktobra svētkiem sapēms lielu dāvanu — jaunu stacijas ēku.

J. Tribis,
Alsungas stacijas priekšnieks

Vēl ciešāk saklausimies ap PSKP Centralo Komiteju

4. jūlijā notika partijas rajona aktīva sapulce. Plašā partijas komitejas zāle piepildīta līdz pēdējai iespējai.

Par PSKP CK Plenuma lēmumu par G. M. Maļenkova, L. M. Kaganoviča un V. M. Molotova antipartejisko grupu ziņojumu sniedza LKP rajona komitejas sekretars b. V. Blūms.

— Padomju Savienības Komunistiskās partijas Centrālās Komitejas Plenums, kas notika 22.—29. jūnijā, — atzīmēja referents, — izskatīja un apsprieda jautājumu par antipartejisko Maļenkova, Kaganoviča un Molotova grupu.

Laikā, kad visi mūsu zemes strādnieki, kolchoznieki, inteliģence un jaunatne vienprātīgi atbalsta partijas pasākumus, kad visa padomju daudzmiljonu tauta iekļāvušies aktīvā cīņā par partijas XX kongresa vēsturisko lēmumu ātrāku izpildīšanu — antipartejiskās grupas dalībnieki palika kurli masu radošajai kustībai, atrāvās no tautas, no dzīves.

Kuldīgas rajona komunisti, tāpat kā visi mūsu zemes darbaļaudis kvēli atbalsta PSKP CK jūlija Plenuma lēmumu, vienprātīgi nosoda Maļenkova, Kaganoviča, Molotova antipartejisko darbību.

Debātes runāja rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks b. Otāņķis. Viņš atzīmēja, ka antipartejiskā grupa ar Maļenkovu priekšgalā uzturējās pret mūsu zemes lauksaimniecības strauju uzplaukumu, pret 35 miljonu hektaru neskarto zemju apgušanu. Sevišķi šīs grupas dalībnieki izvērta savu nežēlīgo cīņu pret tādu patriotisku pasākumu, kurā aktīvi iekļāvušies arī mūsu rajona lauku darbaļaudis — tuvākos ga-

dos panākt Amerikas Savienotās Valstis lauksaimniecības produktu ražošanā uz vienu iedzīvotāju.

Šodien redzams, ka mūsu lauku iedzīvotāju labklājība manāmi pieaug. Tikai pirms pus gada Kuldīgas veikalos vēl nebija pietiekami daudz sviesta, tagad tas ir. Unturpāk lauksaimniecības produktu mūsu veikalos būs aizvien vairāk.

Finieru fabrikas „Vulkans” direktors b. Maurers runāja par to, ka antipartejiskā grupa, nostādamās pret partijas pasākumiem rūpniecības vadības reorganizēšanā, nodarītu lielu postu, nobremzētu tās straujo attīstību par vairākiem gadiem. Rūpniecības vadības reorganizācijas pasākumi ļoti labvēlīgi iespaido fabrikas „Vulkans” darbību. Jūlija mēnesī fabrika ir nodrošināta ar kokmateriāliem, tāpat arī ražotā produkcija pilnā mērā jau realizēta apkārtnējo rajonu rūpniecības uzņēmumos. Agrāk mūsu produkcija mēnešiem gulēja noliktavās, gaidot, līdz saņemam vajadzīgās atļaujas. Tagad daudzās formalitātes atkritušas, un fabrika strādā ar lielāku spraigumu.

Vēl runāja bb. Jeļizarovs, Kārķa, Plēsums, Krauklis un citi.

Partijas aktīvs pieņēma lēmumu, kurš aicina visus rajona komunistus vēl ciešāk savas rindas saliedēt ap leņinisko Centralo Komiteju, izvērst jo plašu socialistisko sacensību par godu Lielās Oktobra revolūcijas 40. gadadienai, mobilizēt rajona darbaļaudis cīņā par uzņemto socialistiskās sacensības saistību pirmstermiņa izpildi.

A. Saulītis

Partijas dzīve

Partijas pirmorganizācija un socialistiskā sacensība

Kolchozā „Traktorists” nemīgi pieaug piena izslaukumi. Jūnijā izslaukti par 3000 l piena vairāk nekā maijā, bet par 6000 litriem vairāk nekā pērn jūnijā mēnesī. Jūlija sākumā kādu dienu viena no labākajām slaucējām Lūcija Blūma priecīgi pavēstīja partijas pirmorganizācijas sekretaram b. Saulem, ka rīta slaukumā no savas grupas govīm atkal ieguvusi par 10 litriem piena vairāk. Līdzīgu izslaukuma pieaugumu torīt konstatēja arī vairākas citas slaucējas. Tā nebija nejaušība. Atbalstot slaucēju ierosinājumu, partijas pirmorganizācija ieteica komplekso brigāžu brigādiem vajadzības izdarīt divas reizes — pusdienā un vakarā. Un, lūk, rezultāts jau bija redzams nākamajā rītā.

Savus priekšlikumus partijas organizācijai lopoties sūkt izsūtīt arīvien biežāk. Tas iedzīvēja tad, kad partijas organizācija lopkopju ražošanas apspriedē ierosināja slaucējām uzņemties socialistiskās sacensības saistības 1957. gadam. Lopkopes apņēmās šogad no katras govs izslaukt 2000 l piena.

Lai sacensība izvērstos spraigā, partijas organizācija pieņēma lēmumu par Sarkanā karodziņa piešķiršanu labākajai slaucējai par katra mēneša rezultātiem. Līdz ar to sākās spraiga cīņa — kura iegūs un ilgāk paturēs šo karodziņu. Sevišķi spraiga sacensība izvēršusies starp „Kurmāles” novietnes slaucējām. Gada sākumā vairākus mēnešus pēc kārtas Sarkanā karodziņu paturēja slaucēja b. Novica. Tomēr par jūlija mēnesi to nācās piešķirt b. Lipsnei, kura no katras govs 6

mēnešos izslaukusi 1100 litrus piena. Bet nākamajā mēnesī izcīnīt pirmo vietu nopietni apņēmies Lūcija Blūma. Tāda pat apņemšanās ir arī Annai Gebauerel. Panākumi socialistiskajā sacensībā slaucējās izraisījuši jaunu rosmi un darba prieku. Lūcija Blūma un Katrīna Lipsne vairs necinās par 2000 litriem no govs, bet gan cieši pārliecinātas, ka izslauks vismaz 2200 un pat 2500 litrus.

Ka lopkopju sacensība, kura izraisījās uz partijas organizācijas ierosmi dod labus rezultātus, apliecina līdzšinējie sasniegumi. Taču partijas organizācijai jābūt nomodā par to, lai sacensība neapsīkstu ne uz stundu, ne dienu, jāizmanto visi līdzekļi, lai tā kļūtu arvien dzīvāka, ierosmes bagātāka, aptvertu visus darba darītājus. Nepietiek ar to vien, ka regulāri reizi mēnesī tiek sasauktas lopkopju ražošanas sanāksmes, piešķirts Sarkanais karodziņš labākajai slaucējai.

Lūk, ieejam kolchoza kantori. Nekas šeit neliecina, ka kolchozā pastāv socialistiskā sacensība. Nav redzami ne lopkopju, ne laukkopības brigāžu sacensības rādītāji. Nav uzskatāmi redzams, par ko lopkopji cīnās šogad. Velti meklēt pēc „cīņas lapiņām”, bet no sienas avīzes pretī raugās vienīgi Ligo dziesmas. Sacensības rādītāju nav arī lopu novietnēs. Tas liecina vienīgi par to, ka partijas organizācija gan iesākusi organizēt socialistisko sacensību, bet trūkst apņēmības un gribas iesākt darbu veikt līdz galam. Kā gan citādi var izskaidrot to, ka socialistiskās sacensības saistības piesūtijs

Lisenko vārdā nosauktajam kolchozam, bet ar to arī viss izbeidzās. Ne partijas pirmorganizācijas sekretars b. Saule, ne valdes priekšsēdētājs b. Leimanis, nemaz nerunājot par kolchozniekiem, nezina, kādi ir šīs sacensības rezultāti.

— Derētu gan aizbraukt paskatīties, kā kaimiņiem ar izslaukumiem, — saka slaucēja Lūcija Blūma. Un taisnība viņai. Šeit jāsarkst vienīgi pirmorganizācijas sekretaram b. Saulem, kura tiešais pienākums rezumēt sacensības rezultātus, iepazīstināt ar tiem visus kolchozniekus.

Paredzēts nākamajā gadā palielināt izslaukumus līdz 2200 litriem no govs. Par tā izpildi cīņa jāsāk jau tagad lopbarības sagādes laikā. Bet kolchozā lopbarības sagāde neveicas.

— Nē, lopbarības sagādē starp brigādēm sacensība nepastāv, — domīgi uz jautājumu atbild b. Saule. Un kā gan lai tā pastāvētu, ja jūnijā paredzētā partijas sapulce, kur vajadzēja spriest par lopbarības sagādi, nenotika. Tā vēl nebija notikusi līdz 4. jūlijam, bet kolchozā vēl nebija nopļauta puse platības un ieviešana tikko uzsākta.

Ka socialistiskā sacensība ir liels spēks, to partijas pirmorganizācijai ik dienas pierāda slaucēju ražīgais darbs. Veikt iesākt darbu līdz galam, padarīt dzīvu un iedarbīgu socialistisko sacensību visās ražošanas nozarēs — lūk, pie kāda uzdevuma izpildīšanas nekavējoties jāstājas partijas organizācijai.

A. Līepa

VISSAVIENĪBAS DZELZCEĻNIEKU DIENA

7. jūlijā padomju ļaudis atzīmē tradicionālos svētkus — Vissavienības dzelzceļnieku dienu. Šajā dienā viņi godina strādnieku šķiras pulku — mūsu zemes tērauda maģistrāļu darbaļaudis.

Padomju dzelzceļnieki ierakstījuši daudz slaveno lapušu varonīgajā cīņā par socialisma uzvaru. Visos socialistiskās celtniecības posmos viņu darbs ir bijis liels ieguldījums daudzmiljonu padomju tautas jaunā cēsmes darbā. Jaunās Padomju valsts

tapšanas gados, pirmo piecgažu neaizmirstamajās dienās, Lielā Tēvijas kara laikā pēckara atjaunošanās un socialistiskās celtniecības jaunā kāpinājuma gados padomju dzelzceļnieki vienmēr priekšzīmīgi un pašizlīdzīgi kalpojuši Dzīmtenei.

Dzelzceļu transports ir mūsu zemes ekonomiskās dzīves galvenais nervs, „viena no visas mūsu ekonomikas galvenajām bazēm”, kā teica V. I. Leņins. Pagājušajā gadā vien uz dažādiem mūsu ne-

aptverami plašās Dzīmtenes rajoniem ar vilcieniem nogādāti apmēram 2 miljardi pasažieru. Dzelzceļu transporta kravu apgrozība sasniegusi gandrīz vienu miljardu tonn-kilometru. Divpadsmit mēnešos ar PSRS dzelzceļu transportu pārvadāts cilvēku skaits, kas līdzinās gandrīz divām trešdaļām no visiem zemeslodes iedzīvotājiem. Un, ja savāktu vienkop visas kravas, kas šajā laikā piegādātas tautas saimniecībai, tad iznāktu kalns, augstāks par Elbrusu.

Jauni nopietni uzdevumi dzelzceļu transportam izvirzīti sestajā piecgadē. Kravu apgrozība uz mūsu zemes tērauda maģistrālēm pieaugs par 42 procentiem. Lai varētu iedomāties nākamo pārvadājumu apjomu, jānorāda, ka kravu apgrozības pieaugums vien šajā piecgadē līdzināsies visam dzelzceļu kravu apgrozījumam pirms kara, 1940. gadā.

PSKP Centralā Komiteja pieņēmusi lēmumu par dzelzceļu elektrifikācijas generalplānu. Šis plāns, kas izstrādāts 15 gadu posmā, paredz ieviest elektrisko vilkmi dzelz-

ceļa līnijās 40 tūkstošu kilometru kopgarumā. Tas ir tikpat daudz, cik pusgadsimta laikā elektrificēti dzelzceļi visā pasaulē. Transportā plaši ievieš tehniskos jauninājumus, tērauda maģistrales apgādā ar jaunām lokomotīvēm un citu tehniku.

Ar tērauda darbu dzelzceļnieku svētkos sagaida Latvijas maģistrales darbinieki. Plaši izvēršusies sacensība par lielāku kravu daudzuma pārvadāšanu un mazāku lokomotīvu parku. Šā gada piecos mēnešos vien mašīnisti novadījuši paredzētajās vietās apmēram 12 tūkstošus smagsvarā vilcienus un pārvadājuši ar tiem gandrīz četrus miljonus tonnu kravu. Izvērsot cīņu par kurināmā taupīšanu un lokomotīvu parka modernizēšanu, mašīnisti šogad ietaupījuši 34 tūkstošus tonnu ogļu. Ar šo kurināmā daudzumu dzelzceļam pietiek 15 dienām. Vagona apgrozība, salīdzinot ar normu, paātrināta par vienu stundu, tehniskais ātrums palielināts par vienu kilometru stundā.

Ievērojot darbaļaužu vēlēšanos, Latvijas valdība pieņēmusi lēmumu izbūvēt elektrisko dzelzceļu Rīga — Vecāķi, kas ved uz Vidzemes jūrmalu. Līdz Padomju Latvijas 17.

gadadienai celtnieki apņēmies nodot ekspluatācijā elektrificētās līnijas pirmo posmu Rīga — Mangaj. Pašlaik tur plaši izvēršusies otrā sliežu ceļa izbūve, balstu uzstādīšana un elektrolīniju vilkšana.

Republikā sākusies Baltijā pirmās radioreleju līnijas izbūve. Šis telefons bez vadiem dos iespēju notikt sarunām pa daudzdienu kanāliem reizē starp tālām vietām. Tas ievērojami uzlabos sakarus starp transporta uzņēmumiem, dos iespēju kāpināt pārvadājumu tempus.

Savos svētkos Latvijas dzelzceļnieki ziņo par jaunām darba uzvarām. Daudzi mūsu dzelzceļa transporta uzņēmumi aprīli uzvarējuši Vissavienības socialistiskajā sacensībā. To vidū ir dzelzceļa Rīgas nodaļas, Šķīrotavas un Daugavpils staciju, Rīgas, Rēzeknes, Daugavpils un Gulbenes lokomotīvu depo, Rīgas preču stacijas vagonu iecirkņa, Krustpils ceļa distances, Līepājas un Daugavpils ēku un būvju distanču kolektīvi.

Latvijas maģistrales dzelzceļnieki veltī visus spēkus, lai pirms termiņa pabeigtu pārvadājumu gada plānu, būtu pirmās rindās sacensībā Padomju Savienības dzelzceļu tīklā. (LTA)

Ventspils rajona lopkopji cīnās, lai jau šogad uz 100 ha aramzemes ražotu 210 centn. piena un 36 centn. cūkgaļas

Šajā lapaspusē publicējam materialus par to, kā ventspilnieki strādā, lai saistības izpildītu

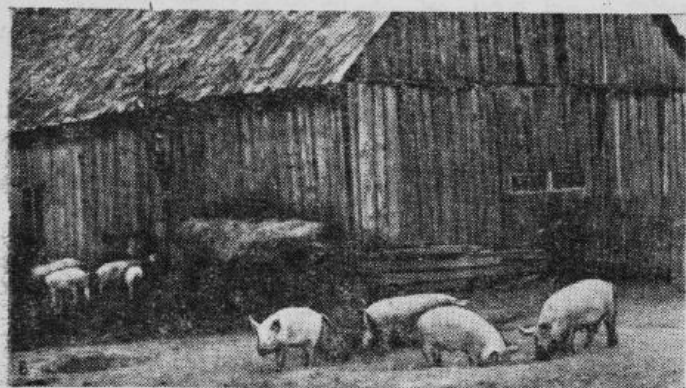
Anna Simsone — labākā cūkkope rajonā

Pagājušajā gadā Ventspils rajona lauksaimniecības arteļa „Uzvara” cūkkope Anna Simsone sagrāva nobarošanai bekonam 180 sivēnus. Cūkkope tos audzēja nevis kūti aizgaldos, bet bunkuros, kurus ierīkoja vecā šķūnī. Katram šādam bunkuram ir izeja uz aploku, kur cūkas pavadīja lielo dienas daļu. Tā kā šīs mītnes nav regulāri jātīra, tad

cūkkope visus darbus veic viena bez palīgiem. Un, lūk, rezultāti: sivēni labi attīstījās, ātri auga un rudenī visi atbilda bekona kondīcijai.

Šogad b. Simsone apņēmusies viena pati nobarot vairāk nekā 200 bekoncūkas. Viņas līdzšinējais darbs liecina, ka saistības arī godam izpildīs.

A. Dzenis

Lūk, šīnī šķūnī novietotas kolchoza cūkas, kas nodotas Ventspils rajona slavenās cūkkopes Annas Simsones kopšanā.

Nobarošu 130 bekonus

Ikviens mūsu kolchoza lielās saimes loceklis iekļāvies spraigā darbā, lai ar jo labākiem rezultātiem noslēgtu saimniecības gadu.

Mūsu kolchoza cūkkopji šogad cīnās par to, lai iegūtu 70 cent cūkgaļas uz 100 ha aramzemes, bet pati apņēmos nobarot 130 bekonus. Līdz 1. jūlijam kolchozā bija jau saražots gandrīz 40 cent cūkgaļas, rēķinot uz 100 ha aramzemes. Tas liecina, ka ir visi apstākļi, lai saistības godam izpildītu. Sešos mēnešos esmu nobarojusi 84 bekonus. Patlaban manā kopšanā nodotas 46 cūkas, kuras septembrī sasniegs 90—100 kg un varēs nodot valsts iepirkumā. Un līdz ar to būs izpildītas uzņemtas saistības.

Nedaudz gribu pastāstīt par savu darbu. Par cūkkopi kolchozā strādāju četrus gadus. Šajā laikā nobarots daudz bekonu. Tā kā darbs man ļoti pazīstams, nekādi sarežģījumi bekonu audzēšanā nerodas. Sivēnus parasti saņem divus mēnešus vecus. Sākumā tos baroju četras reizes dienā, bet vēlāk pakāpeniski pāreju uz trīsreizēju ēdināšanu. Tos sivēnus, kas ir vajāki un nepieņemamas svarā, atdalīju atsevišķā aizgaldā un dodu labāku barību. Tā rīkojies iznāk visai reti, jo mūsu kolchoza sivēnmāšu audzētājas cenšas iegūt tikai labus un veselīgus sivēnus.

Esmu novērojusi, ka ļoti labi rezultāti ir maziem sivēniem izbarojot burkānus zālā veidā. Burkānus sivēniem dodu pievakarē. Lai bekonu neslimotu, tiem arvien piešķir daudzumā ir dažādas mineralvielas un arī olbaltumvielām bagāta barība. Tas,

šķiet, ir vislabākais līdzeklis pret visām kaitēm. Cūkām barības devās ietilpināti kartupeļi, milti, vājpiens, bet vasarā galvenokārt zaļbarība: āboliņa atāls, vīķauzas, kukuruza. Dodot cūkām labu barību, tās aug ātri redzot. Vidējais diennakts dzīvsvara pieaugums ir no 700—800 gramiem, bet nobarošanas periodā vēl lielāks.

Tāpat kā iepriekšējos gados apkopju 1 ha piefermas lauciņu. Tur audzēju burkānus, cukurbietes, iesēta arī kukuruza, vīķauzas un iestādīti kartupeļi. Pie cūku novietnes iekārtoti aploki, kur jau agrā pavasarī līdz vēlam rudenim cūkas laižu ganībās. Aploku tuvumā ir strauts, kur cūkas var karstajās dienās atvēsināties un nodzerties.

I. Dūdiņa,
Molotova vārdā nosauktā kolchoza bekonaudzētāja

Attēlā: b. Dūdiņa.

Palielināšu piena izslaukumus par vairāk nekā 600 kg no govīm

Mūsu kolchoza slaucējas savas saistības ir apņēmušas no katras govīm izslaukt ne mazāk kā 2900 kg piena. Un par šo saistību izpildi iedegusies spraiga cīņa. Tas labi saprotams, jo katrs darba darītājs grib dot savu ieguldījumu, lai sacensībā ar Kuldīgas rajona lopkopēm izcīnītu uzvaru.

Pagājušajā gadā no katras govīm vidēji izslauca 2665,9 kg piena. Tas ir zems izslaukums. Tādēļ šogad apņēmos no katras govīm izslaukt vismaz 3200 kg piena. Pamatus minētā izslaukuma iegūšanai liku jau pagājušajā vasarā, audzējot piefermas lauciņā dažādas lopbarības saknes. Un tas deva labus rezultātus. Visu ziemu un arī pavasarī katrai govij dienā varētu izēdināt 15—20 kg dažādu sakņu.

Rūpīgi kopjot un barojot brūnajas, līdz aprīlim biju pāņakusi izslaukumu kāpinājumu jau par 400 litriem, bet līdz 1. jūlijam izslauca 1789 litru piena. Tas nozīmē, ka iecerēto izslaukuma kāpinājumu no govīm — 600 kg varēju pat pārsniegt un izslaukt daudz vairāk. Mums slaucējām arī tagad ganību periodā ir lielas iespējas celt piena izslaukumu, jo novietnes tuvumā ir ierīkotas labas ilggadīgo zālāju ganības. Vidēji katrai govij pa 1,5 ha. Ganībām jau agrā pavasarī, tikko no tīrumiem nozuda sniegs, devām bagātīgās devās virsmēslajumu. Tas nodrošināja spēcīgu

REPORTAŽA

... Puzes — Ugāles ceļa kreisajā pusē līdz pat mežam stiepjas ilggadīgo zālāju tīrumi. To platība — 82 ha, kas sadalīta aplokos. Taisnās rindās iesisti mieti, virs kuriem saulē mirdz baltie izolatori. Vienā no aplokiem, kur kupli saudzis āboliņš, mierīgi zālī plūc brūnajas.

— Katrā aplokā, kas ir 3 ha liels, laižam 30 govīm, un tās tur ganām vienu vai divas dienas, skatoties, cik liels ir zelmenis, stāsta kolchoza zootehniķe Lilita Bumbiere.

Un ne tikai „Puzeniek” novietnes govīs šopavasar ganās sētos zālajos. Arī centra novietnes ganāmpulkam ierīkoti aploki.

— Iepriekšējos gados šajā smilšainajā zemē nekad nepade-

vās labība, — rādot ganības, stāsta kolchoza valdes priekšsēdētājs Gunars Portnieks, — bet ganības te būs labu labās. Pērn iesētais āboliņš kopā ar pārējām stiebrzālēm krietni sazaļojis. Dažviet, kur tas iznīcis, piesēts jauns zāļu maisījums. Centra novietnes govīs, ganoties aplokos, kur aug kupla zāle, dod labu izslaukumu: dienā ap 15 kg piena no govīm izslauc gandrīz visas slaucējas.

— Izslaukums ar katru dienu turpina palielināties, — saka kolchoza priekšsēdētājs, — un domājam, ka drīz visā kolchozā dienā no govīm tas nebūs zemāks par 16—20 kg. Staigājot kopā ar priekšsēdētāju pa aplokiem, no nākam neliela strauda malā, kur daļa govju dzer. Uzzinām,

ka vairāki aploki ierīkoti tā, lai govīm vienmēr pieejams būtu labs dzeramais ūdens strautā. Tur, kur nav šādu iespēju, ūdeni pievada ar speciālām cisternām.

Bieži vien ganībās var ieraudzīt kolchoza komjauniešus. Dažreiz viņiem rokās cirvji, lapstas vai kādi citi darba rīki. Viņi uzņemušies šefību par ganībām 35 ha lielā platībā. Jau agrā pavasarī komjaunieši Zigurds un Mai-

ja Indriksoni, Māra Sniedze, Nina Goldmane, Lilita Bumbiere un citi sagatavojāja mietus aplokiem, nosprauda aploku robežas, iedzina mietus un uz tiem novilkta stieples. Taču ar to viņu darbs nebeidzās. Viņi turpina ganībās izcirst krūmus, nolasa akmeņus, applauj neņesto zāli, dod virs-

slaucēju b. Sviķkalni kopīgi piefermas lauciņā audzējam dažādas saknes: galviņu kāpostus 0,6 ha, turnepšus un lopbarības bietes 0,9 ha, bet kartupeļus 3 ha lielā platībā. Piefermas lauciņu apstrādāšanā palīdzēja laukopības brigādes laudis, bet pārējos darbus kā sēšanu, kopšanu un ražas novākšanu veiks pašas. Ganos neejam, bet pašas nopļaujām zaļbarību un piegādājam novietnei.

A. Ozola,
kolchoza „Liesma” slaucēja

200 cent cūkgaļas uz 100 ha aramzemes

Attēlā: mūsu rajona kolchoznieki iepazīstas ar cūkkopību kolchozā „Jaunā gvarde”.

Mūsu kolchoza laudis rūpīgi iepazīstas ar partijas un valdības izvirzītajiem uzdevumiem, kuru mērķis ir jau tuvākajos gados pārspēt Amerikas Savienotās Valstis piena un gaļas ražošanā uz vienu iedzīvotāju. Šai nolūkā kolchozā izstrādāts perspektīvais plāns līdz 1960. gadam, kas paredz strauju lopkopības produktu ražošanas palielinājumu.

1960. gadā ielānāts uz katru 100 ha aramzemes ražot 200 cent cūkgaļas. Tas nozīmē, ka gadā valsts iepirkumā jānodod 2000 bekonu. Šis uzdevums mūsu kolchoza laudim ir pilnīgi iespējams. Cūkkopības sektorā uzcels vēl divas jaunas cūku kūti, iekārtos aplokus. Kolchozā palieli-

nās ar kartupeļiem apstādāmas platības ar tādu aprēķinu, lai kartupeļi pietiktu nepieciešamā cūku skaita nobarošanai, ceļot arī ražas. Tāpat jāatrisina jautājums par spēkbarības ražošanu uz vietas.

Saražojot minēto daudzumu cūkgaļas, kolchozs 1960. gadā no cūkkopības ienems ap 2,5 miljoniem rubļu, t.i. ap 10 rubļu uz vienu izstrādes dienu. Palielināsies arī gaļas ieguve uz 100 ha lauksaimnieciski izmantojamās zemes, ražojot 100 cent gaļas. Par minēto saistību izpildi kolchoznieki cīnās jau šodien un neželos pūļu, lai šīs ieceres ātrāk piepildītos.

R. Zvingulis,
kolchoza „Jaunā gvarde” rēķinvedis

GOVIS GANĀS APLOKOS

mēslojumu. Jo sevišķi liels darbs ir Zigurdam Indriksonam, kas apmāca ganus rīkojties ar „elektriskogānu”. Viņš dzīvi seko, lai tā darbībā nerastos nekādas kļūmes, vienmēr ātri novēršot bojājumus. Labu un derīgu darbu veic komjaunieši, par ko tik atzinīgi izsakās kolchoza laudis, bet visvairāk iepriecinašas lopkopes. Lūk, ko saka slaucēja b. Boitmane:

— Iepriekšējos gados izslaucām maz piena tikai tadē, ka bija sliktas ganības — krūmāji, noras. Tagad strauji celt izslaukumu nebūs grūti, domāju, ka plānu krietni vien pārsniegsim un no katras brūnajas dabūsim savus 2500 kg piena.

E. Miklāva

«Vulkans» II — Sabiles «Daugava» 3:1

Sabiles sporta laukumā otrās grupas meistarsacīkstēs futbolā, tikās Kuldīgas „Vulkans” II un Sabiles „Daugava” komandas.

Spēle sākās samērā lēni, un tikai 39. minūtē Hercebergs ar strauju izrāvienu guva vārtus kuldīdznieku labā.

Otro puslaiku sākot, sabīlnieku spēlētājos bija jūtama cīņas griba un tā nepalika bez panākumiem. 16. minūtē

viņi guva vārtus, un rezultāts kļuva 1:1. Sprotams, pēc tāda iznākuma arī kuldīdznieki nepalika vienaldzīgi un 20. minūtē Porgailis guva otru vārtus kuldīdznieku labā.

Spēles turpinājumā bija jūtams abu komandu pagurums un tikai īsi pirms spēles beigām Rozentāls piespēlēja bumbu Liepniekam, kurš to ar spēcīgu sitienu ierādīja sabīlnieku vārtos. V. Gruntals

Brīnumi „Laukmājā”

Tautā mēdz teikt, ka ne laime dažreiz uzkrīt tik pēkšņi kā zibens no skaidras debess. Tāds zibens no skaidrām debesīm, lūk, parādījās nesen invalidu namā „Laukmājā”. Ieradās uz revīziju rajona finansu nodaļas darbinieki. Šoreiz pārsteigti izrādījās veseli trīs invalidu nama vadītājs Džafarovs, grāmatvede Ziemeļe un noliktavas pārziņe Šveinfurte. Varbūt viss jau būtu bijis labi, ja revīzija nebūtu notikusi tik negaidīti...

Droši vien b. Džafarovam par nekārtībām jau kaut kāds miglains priekšstats bija, jo citādi viņu nepārpemtu nepārasts uztraukums.

Lūk, pavisam neticamas lietas atklājās produktu noliktavā, kuru pārziņ b. Šveinfurte. Šeit esošo un vajadzīgo raksturo 502 rubļi (ar minusa zīmi). Tā tad iztrūkums!

Vēl bēdīgāks skats atklājās mikstā inventāra noliktavā, kuru arī pārziņ Šveinfurte. Par inventāra lietošanu atbild sanitāres bb. Roze, Kalažs un Kuncite. Mikstā inventāra iztrūkums izrādījās 13.249 rubļi! Jā, tiešām bija pamats uztraukties Džafarovam un grāmatvedei. Kā saka, degungalā notikušas nekārtības, kuru novēršanā nav pakustināts ne mazais pirkstiņš.

Džafarova, Ziemeles un Šveinfurtes bēdu kausā pie-

vienojās vēl viens rūgts plienis, kad pārbaudīja invalidu nama palīgsaimniecību. Palīgsaimniecībā uz pārbaudes dienu bija 17 govīs, 2 teļi, 12 cūkas. Visi šie lopini invalidu nama saimniecībai kopš šā gada 1. janvāra nav devuši nevienu kapeiku ienākuma, bet gan 2726 rubļus zaudējuma. Pie tam ar šiem pašiem lopiem notiek pavisam savādas lietas. Ja parasti lopu pēc dzimšanas pieņem augumā un svarā, tad invalidu nama palīgsaimniecībā notiek otrādi. Tā govij „Jautra” šā gada 30. janvārī piedzima teļš, kas svēra 38 kg. Teļam ik dienas izbaroja 5 l piena, bet kad to 7. februārī nokāva, gaļa svēra 21 kg! Nokaujot cūku, kuras dzīvsvārs bija 160 kg, ieguva 88 kg gaļas. Vai tiešām cūkas iekšas vien būtu svērušas 70 kg? Jāatzīst, ka šādi brīnumi notiek vienīgi „Laukmājā”. Nojādīgi izdarīta uzskaitē. Tāpēc revīzijas aktā nācās ierakstīt, ka bezatbildīgi pret savu pienākumu pildīšanu izturas bb. Džafarovs, Ziemeļe un Šveinfurte. Skarbi pārmetumi jāadresē arī rajona sociālās nodrošināšanas nodaļas vadītājam b. Rovei. Nodaļas darbinieki pārāk maz interesējusies par invalidu nama darbu.

Pēteris Vējtveris

S. Smirnovs

≈ Brestas cietokšņa varoņi ≈

(1. turpinājums)

1950. gada hāds no Maskavas muzeja zinātniskiem līdzstrādniekiem, pārveidodams cietokšņa kazarmas atrada uz tās sienām sekojošu uzrakstu:

„Es mirstu, bet nepadodos. Ar dievu — Dzimentel!”

Paraksta nebija, bet zem uzraksta skaidri salasāms — 1941. gada 20. jūlijs. Tā tika atrasts pierādījums, ka cietokšņa aizstāvjī turpināja pretoties ienaidniekam vēl 29. kara dienā.

Pēc kara beigm cietokšni tika izdarīta gruvešu sika pārbaude un zem akmeņiem nereti atrada varoņu mirstīgās atliekas, personīgos dokumentus, ieročus. Tā atrada kaujas pavēles № 1 atliekas, kas rakstīta cietokšņa aizstāvēšanas dienās.

Vēlāk izdevās noskaidrot, ka ne visi cietokšņa aizstāvjī krita, daži no viņiem palikuši dzīvi, daži smagi ievainoti vai kontuzēti krituši lenaidnieka gūstā, izcietuši fašistisko koncentrācijas nometņu mokas, daļiem izdevās izbēgt no apcietinājuma, tie no jauna cīnījās partizānu vienībās, vēlāk Padomju Armijas rindās. Visi šie cilvēki atcerējās atsevišķas kauju epizodes, pastāstīja par kaujas dalībniekiem, atcerējās atsevišķus cietokšņa aizstāvēšanas varoņus. Rādījās arī pirmie stāsti un po-

apraksti par Brestas cietokšni. Visi sīkumi par cietokšņa aizstāvēšanu tajā laikā ļoti maz bija zināmi un tāpēc stāstos un aprakstos bija daudz pretrunu. Pēc tam parādījās baltkrievu dramaturga K. Gubareviča luga „Brestas cietokšnis”, kura vēl šodien daudzos teatros tiek izrādīta.

Atcerējies, ka savā laikā žurnālā „Ogoņok” biju lasījis interesantu M. L. Zlatogorova aprakstu par Brestas aizstāvējiem. Sameklēju minēto aprakstu un no jauna pārlasīju. Tema mani ļoti aizrāva, apraksts neparasti spilgti bija izcelts mūsu tautas un armijas varonīgais cīņu gars.

Pārlasīju visu, kas bija nodrukāts žurnālā un laikrakstos par šo tematu, bet pēc tam griezos pie Zlatogorova ar lūgumu, vai viņš nevar man nodot visus materiālus, kas viņam palikuši pēc Brestas cietokšņa apmeklēšanas. Autors atbildēja, ka visus savāktos materiālus izmantojis aprakstā, bet viņš, atceroties, ka 1952. gadā, drīz pēc apraksta publicēšanas viens no Brestas cietokšņa aizstāvējiem atsūtījis žurnālā „Ogoņok” redakcijai vēstuli.

— Ja šo vēstuli atradīšu savā arhīvā, nododu to jums, — rakstīja Zlatogorovs.

Tai pat laikā pēc materia-

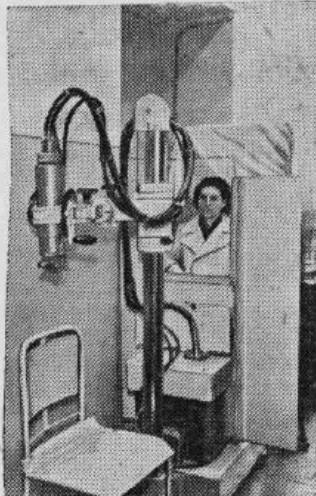
liem griezos arī muzejos un vispirms Padomju Armijas centrālajā muzejā.

Aizgāju muzejā, aprunājos ar tā zinātnisko līdzstrādnieci T. K. Nīkonovu, kura jau divus gadus vada Brestas cietokšņa materiālus. Apskatīju muzeja materiālus. Par nožēlošanu to bija ļoti maz. Muzeja fondos atrada tikai 2—3 cietokšņa aizstāvēju vēstules, tai skaitā kāda Aleksandra Filā vēstuli, kurš tagad strādā Jakutijas zelta raktuves.

Fils savā vēstulē aprakstīja cietokšņa aizstāvēšanas apstākļus, par saviem bijušiem kaujas biedriem. Pēc Filā vārdiem, pirmās kara stundās, kad cietokšni pēkšņi un negaidīti tika apšaudīts, cilvēkus nevarēja nepārņemt zināms apjukums. Pulka komisars Jefims Fomins uzņēma 84. kājnieku pulka komandēšanu un organizēja aizstāvēšanu. Viņš izdeva savam tuvākam palīgam pulka komandam Samovlam Matevosjanam vadīt pirmo pretuzbrukumu. Matevosjans griezās pie kaujiniekiem un patriotisku runu, aicinādam tos izpildīt karejoja pienākumus, pēc tam kopā ar tiem metās kaujā un iznīcināja hitleriešu automatistu vienību. Un ar to arī patiesībā sākās varonīgā Brestas cietokšņa aizstāvēšanās.

Zinātnes un tehnikas jaunumi

Jauna rentgeno-radioloģiska aparatura

Attēlā: aparats „RUM-7”.

MASKAVA. Valsts zinātniski pētnieciskā rentgenoloģijas un radioloģijas institūta notiek lokalizējošos audzēju ārstēšana ar radioaktīviem izotopiem. Šeit ierikota spēcīga iekārta „GUT-So-400” gamma terapijas (radioaktīvā kobalta izstarojumi) pielietošanai. Ārstēšanai tiek izmantoti arī citi izotopi (radioaktīvais zelts, nātrijs, fosfors, jods un citi). Rentgenoterapijai izmanto mūsu zemē ražotos aparatus: „RUM-11”, „RUM-8”, „RUM-7”, kuras izgatavojis rūpnīcas „Mosrentgen” kolektīvs, aktīvi piedaloties institūta inženieriem un ārstiem. Ar aparatu „RUM-8” palīdzību var izdarīt dziļu rotācijas veida terapiju, pievadot saslimušajai vietai lielas jonizēto izstarojumu dozes, nekaltējot apkārtējiem orgāniem un audiem. Aparats „RUM-7”, kas nodrošina īsfokusa un kontakta rentgenoterapiju, dod iespēju leņķveidīgi paaugstināt pataloģisko veidojumu ārstēšanas efektivitāti cilvēka ķermeņa virspusē. Aparatu „RUM-11” plaši izmanto ne tikai audzēju, bet arī dažādās vietās lokalizējošos lokālsma procesus ārstēšanā.

ĀRSTA PADOMS

Mutes higiena

Zobiem ciešs sakars ar visu organismu un tā veselību. Cilvēks var būt vesels vienīgi tad, ja viņa atsevišķās ķermeņa daļas, arī zobi, ir veseli. Zobu kopšana un ārstēšana nepieciešama organisma veselības uzturēšanai. Daudz slimības dīglu nokļūst organismā tieši caur slimiem, strutojošiem zobiem un zobu saknēm. Infekcija caur zobu saknēm, nonākusi asinīs, spēj izsaukt sirds, nieru, aknu, nervu slimības un reimatismu. Slimie zobi, nekopta mute ir infekcijas avots ne tikai pašam, bet inficē arī citus cilvēkus. Sevišķi ļaunīti ir pie bērniem. No 6—14 g. notiek piena zobu apmaiņa pret pastāvīgajiem zobiem. Cauri zobi un strutojošas zobu saknes bērnu mutē šīnī periodā bieži parādība. Šāda nekopta mute atstāj sliktu iespaidu uz citiem bērniem.

Lai izsargātos no slimībām un aizkavētu zobu saslīmšanu, mutes dobums un zobi jātīra kā pieaugušiem, tā bērniem. Tas jādarā ar zobu suku un pulveri reizi dienā rītā vai vakarā pēc ēšanas, bet pēc pārējām maltītēm mute jāizskalo ar novārītu remdeni ūdeni. Zobu tīrīšanai jālieto dabisko saru suka, ne pārāk asa. Asa suka noberz zobu emalju un ievaino smaganas. Katram nepieciešama sava suka.

Zobu spraugās un ap zobiem sakrājas barības atliekas, kas mutes siltumā rūgst un pūst un kopā ar mutē esošiem mikrobiem šķīdina zobu emalju. Ja zobus netīram, mēs norijam daudz šo trūdvielu un mikrobu. Nekoptā mutē ap zobiem ātrāk sakrājas zobakmens, no kā var iekais-

bu smaganas. Ja zobakmens nenopem, zobi ar laiku sāk kustēties, tie pat jāizrauj. Nekoptas mutes nāk arī nēlabā smaka, kas ļoti pretīga pārējiem. Zobu kopšana un mutes dobuma tīrīšana ir tikpat nepieciešama kā ikdienas mazgāšanās. Apakšzobus tīra no apakšas uz augšu, lai labi iztīrītu zobu spraugas. Zobus tīra no ārpusēs un iekšpusēs. Ja mutē ir protezes, tās jātīra. Tilti jātīra tāpat kā īstie zobi. Izņemamās protezes jāmazgā ūdenī un jātīra ar suku reizi dienā. Vakara pēc tīrīšanas protezi jāieliek glāzē ar novārītu ūdeni (aukstu).

Ar zobiem nedrīkst kost riekstus, cietus zirņus u. t. t. Nedrīkst lietot pārāk karstus un aukstus ēdienus un dzērienus, no kā saplaisā zobu emalja.

Varam rūpīgi tīrīt savus zobus, bet mūsu darbs būs veltīgs, ja mutē cauri zobi, strutojošas saknes un ap zobiem zobakmens kārtas. Pareiza zobu kopšana prasa, lai zobārsts pārbaudītu mutes dobumu 2 reizes gadā. Slikte zobu bojājumi jāsaplombē, slimie zobi jāārstē, zobakmens jānopem. Neārstējamie zobi un visas vecās zobu saknes jāizrauj.

Lai pasargātu mūsu zobus, to kopšana un ārstēšana jāsāk mazbērnu vecumā (3—4 g.). Piena zobi tāpat jāārstē un jāaplombē. Neārstējamie piena zobi un saknes jāizrauj, lai būtu tīra vieta nākošiem pastāvīgajiem zobiem. Strutojoši piena zobi var nelabvēlīgi iespaidot nākošos pastāvīgo zobu dīgļšus. Kas jau no bērnības kopā ar ārstē savus zobus, tas zobu sāpes nepazīst.

E. Cielena,
ārste — stomatologe

Fils rakstīja, ka vēlāk Matevosjans tika smagi ievainots, viņu kopīgi ar citiem ievainotiem nonesa cietokšņa pazemē, kur tas krita. Tālāk Fils cīnījās blakus pulka komisarā Fominam un kapteinim Zubacevam, kuri vadīja cietokšņa centra aizstāvēšanu.

Muzejā man pastāstīja, ka pēdējās ziņas Fils atsūtījis 1952. gadā un kopš tā laika pārtraucis rakstīt. Likās, ka sakaru pavadīens pārtraucis. Lai to atjaunotu, nosūtīju Filam divas vēstules, bet atbildes nesaņēmu.

Tai laikā Zlatogorovs, neizmēramams savu solījumu, piezvanīja un ziņoja, ka savā arhīvā atradis vēstules kopiju, par ko jau runāju. Satiekoties Zlatogorovs nodeva man šo vēstuli. Kāds liels brīnums un prieks bija, kad ieradīju, ka vēstuli parakstījis Samovls Matevosjans. Tas bija tas pats Matevosjans, kuru Fils skatīja par kritušu un kurš bija komisars Fomina tuvākais cīņu biedrs pirmajās kara dienās. Vēstulā bija arī Matevosjana adrese. Viņš dzīvoja Erevānā, strādāja par ģeoloģijas inženieri un vadīja derīgu izraktnu ekspedīciju Armēnijas kalnos.

Aizrakstīju Matevosjanam un jautāju, vai viņš 1954. gada vasarā būs Erevānā, jo gribu viņu satikt un sīkāk aprakstīt viņa atmiņas. Ar nepacietību gaidīju atbildi.

Pagāja viena nedēļa, otra, mēnesis — atbildes nebija. Tad aiz-

rakstīja armēņu rakstniecei Norai Adamjanai Erevānā un lūdzu viņu aiziet uz Matevosjana dzīvokli un uzzināt, vai viņš nav aizbraucis dzīvot kur citur.

Pēc dažām dienām saņēmu N. Adamjanas vēstuli, kurā tā ziņoja, ka satikusi Matevosjanu, ka viņš ilgu laiku bijis promkalns un tāpēc nav varējis atbildēt.

Drīz vien Matevosjans atrakstīja, ka gaida manu atbraukšanu Erevānā. 1954. gada 1. augustā tikos ar Matevosjanu Erevānā. Viņš bija spēcīgi noaudzis cilvēks, kalī skātu galvu, ļoti dzīvām pelēkām acīm, ātrām, enerģiskām, aprautām kustībām. Mēs ātri uzsākām sarunu par cietokšņa notikumiem, bet viņš teica:

— Šodien ir svētdiena, vai neatīksim šo sarunu labāk uz rīt? Bet šodien aizbrauksim uz Sevanas ezeru, kurš atrodas kilometrus 10 no Erevānas un izpeldēsimies. Un tālīt viņa mašīnā aizbraucām. Un, lūk, kad Sevanas krastā izģērbāmies, ieraudzīja, ka Matevosjana ķermenis burtiski bija vienāds rētās.

(Turpinājums sekos)

Redaktors A. Blūms